

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ.

Carrer Amples, 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LIBRERIA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR,

Carrer Amples, 26, y Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.

Al mes 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre 12 rals.

SURTIRÀ UN COP CADA SEMANA.

(Si Déu vol.)

LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE

lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

ADVERTENCIA.

Pera satisfer á las personas que desitjan tenir complerta la col-lecció de **UN TROS DE PAPER**, es tem fent reimprimir alguns números dels que no 'ns quedaba cap exemplar.

Quant los tinguem tots impresos ho participarem als nostres favoreixedors.

SI QUE ESTEM FRESCOS!

Lo fret dorm, lo sol fa ganyotas, la cólera sembla un esquirol ajugassat, que puja, baixa, roda, va y ve y may está quiet: ab una cama aquí y una á Madrit, aixarranament indecorós y propi sols de semblant personalje, nos té com la criada de Santa Ana.

De veras estem frescos.

Los dos teatros de primer orde de Barcelona son tancats y barrats; los casinos y ateneos, desertos.

La gran munió de estudiantes que altres anys freqüentava las aulas y los billars, l' habem perdudá de vista.

A l' Universitat, las ratas en las classes de medicina fan balladas y corredissas, celebrant ab escarni la impotència del art de curar; en las classes de dret, practican desvergonyidament los principis del *self-government*, y en la de economia política dinan y sopan sens recordarse may de alabar á Déu que las ha eximidas de pagar drets de consums.

Las botigas que se habian tancat en lo fort de la passa, no se han tornat á obrir encara; tothom está, fins á la punta dels cabells, de café, de Plassa Reyal y de Riera den Malla.

Ja torna gent que havia anat á fora; mes no per això torna Barcelona á las seyas habituals costums: avans al contrari, se pót dir que las ha perdudas totas.

Octubre es mès de cassa; pero ¿quí es el maco que se

arrisca á pêndrer una soleyada que l' estabelli ó á carregarse de una mullena mortifera en aquestas presents circumstancies?

Es temps de tencas y llusos y llagostas; però com, qui mes qui menos, tots portém lo curçó de si aixó 't pot fer mal, de si alló es indigest, cada dia lo mustassá tè de llençar peixos que 's pudreixen en públicas exposicions, mirats de ragull, ab delit, sí; mès també ab desconfiança pels gastronomos més afamats. Los únichs que en comprarian son los que no tenen diners, y los que no tenen diners avuy dia son casi bù tots los barcelonins, menos dotze ó tretze.

Una pobre familia composta de gent enginyosa, se havia proposat, pera no estar en vaga, fabricar-se ella mateixa moneda semblant á la de or, y quant ya habian lograt ferla casi igual á la del govern, va la justicia y los agafa á tots y encara 'ls pren las eynas!

Fenthó així es impossible que may ningú arribi á tenir un quarto.

Créginho: no 's fa res y lo poch que 's fa surt tot tan malament com lo que acabo de contarlos.

Per aixó no es de estranyar que la gent se desesperi, y fassia disbarats.

Fa pochs días que un ataconador tenia la dona malalta. Afigúrinse vostés si en aquet temps, una ataconadora ho ha de passar bù encara que estigui bona y sana, y després fassenme lo favor de dirme qué tal li anirà quant la pobre tingui la mes mínima causa que la obligui á ficarse al llit.

Donchs lo pobre ataconador debia haber sentit á dir mil vegadas alló de que, en aquest mòn, per haber de patir, mès valdria no serhi, y va guarnir un got ab aigua y fósforos que, segons diuhens, si la malalta se l' hagués begut, may mès li hauria fet mal res.

Però com sempre hi ha malas ànimes, l' inventor de aquet medi infal-lible pera deslliurarse de tota enfermedat, està pres per haberse volgut ficar en coses de medicina. ¡Desgraciat del que no té diploma de metje, exclamava la gent abrahó, que ni sisquera li permeten cuidar, á sa manera, de la familia!

Ara bù: lo cert es que cau la fulla y los vellets se despertan estosesgant, y lo temps es insecur, y ni gosem de las ventatjas del estiu ni de las del ivern.

Tothom viu amohinat, y solament los porchs s' engreixan, y aixó no tant sols nos obliga á estar magres pera no semblarnos á tan asquerós animal, sino que ademés nos entristeix, recordantnos que aquest any ningú disfruta de aquellas agradables sensacions que proporciona la proxima esperansa de matar porch.

Molts se 'n salvarán aquest ivern, desmentint l' adagi que diu: «quant fan goig se moren.»

Parlant ab perdó, los porchs tenen mès sort que las personas; per aixó no deuen estranyar que 'ls tingui tant presents: no me 'ls puch tráurer del cap densá que he vist que mentres alguns pobres pateixan fam, los senyors porcells, godayets, garris y porchs, se estant menjant lo blat de Urgell, que per mor de las humitats s' ha pudrit á la planta.

Ara gno es una vergonya que tenint ànima inmortal y sent espanyol y batejat, haji un hom de envejar la sort del animal menos escrupulós de la creació, que 's renta la cara ab fanch y es incapás de fer la o ab un got?

Aquesta es una de las moltes que 'ns passan, mentren lo temps nos balanseja entre lo ivern y lo estiu, entre los números 30 y 60 de defuncions, entre por y esperansa, sense arribar may á res definitiu.

Després li diuhens á un que se li acaba l' humor. No es que se acabi; es que lo mes guapo 's mareja y torna taramba ab las coqueterías y rampells de temporadas com aquesta.

Hi ha periódichs que 's burlan del rellotje del Teatro de Santa Creu, perque en un dia ha caminat mitj' hora.

Jo no m' en burlo, ans bù l' planyo, y encara no sé com aquesta mitj' hora no l' ha caminada cap en derrera.

Quant fins las Quaranta Horas varen haberse de mudar de iglesia lo divendres, ¿qué volen que 'ls succeixi á las pobres horas de un rellotje de Teatro, criadas entre gent

informal, y acostumadas á pêndresho tot com á cosa de comedia?

Los repetesch que estém frescos.

May habian tingut mes rahó que ara los que diuhen que no 's pót fer cabal de res de aquest mó.

En las cosas mes senzillas está un exposat á fer judicis temeraris.

Lo dimars passat, per no anar mes lluny, va cáurer un manobra de dalt de un terrat del carrer de Jerusalem, y al arribar á baix, ja era cos.

Generalment, en un cas així, se sol exclamar:

¡Quina desgracia!

Pero, ¿quí es prou per assegurar que sigua una desgracia?

¿Qué ho sé jo si li ha convingut mès morirse de repent, que víurer en pobresa incurable ó morir patint dias y mèssos?

Fins me guardaria bê de assegurar que va cáurer; ¿qui sap...?

Mirin: mòltas familias de Badalona, al saber que aquí lo cólera baixaba, se'n varen alegrar mòlt de tòt bon cor y contaban que bén aviat tindrian motius de alegrarse per complert.

Donchs ara 'l tènen ells lo cólera.

¿Y que no podria ser que lo que ells tènen fos lo que se 'n ha anat de aquí?

Hi ha gent que, segons diu, ha observat que quant aquesta malaltia baixa en un puesto, puja en un altre y, si aixó fos cert, vegin per quins quinze sous se deurian arrepentir los badalonins de lo regositj que 'ls había causat la millora de Barcelona.

Me poden bén créurer: vivim en un período de contradiccions inexplicables; lo llenguatge dels fets es estudiadament anfibològich. No sabem qué pensar, ni qué esperar. Aquí ve com l' anell al dit alló de Quevedo que deya: «lo únic que se sab es que no se sab res, y encara aixó no se sap de cert; que si fos així, ja sabriam alguna cosa.»

¡Es que ara 'ns passa al peu de la lletra!

Ja crech que 'ls he dit que los teatros de Santa Creu y del Liceo no s' obran.

¿Per qué?

Per mor de las circunstancies.

Donchs bê: lo teatro Romea s' obra avuy.

¿May dirian per qué?

Per mor de las circunstancias.

¡Oh! lo millor del cas es que tots semblan tenir rahó.

Los empressaris dels dos teatros grans li diuhen:

—«Ja veu com está la ciutat, que hi falta la major part de las familias que 'ns fan víurer. Seria un disquerro co-mensar ara á pagar nóminas, gastar ab trastos y vestits y tant per cent pels autors. Preferim tenir tancat y esperar que tothom torni y que los ànimons estiguin en millors disposicions.»

... Y vostés pensan: vamos, no está mal reflexional. Val mes que no obrin.

Però ara venen los empressaris de Romea y diuhen:

—«Ja veu com está la ciutat: si la gent se vol divertir, no té un teatro ahont anar. Seria de tontos no aprofitar aquesta temporadeta que 'ls teatros grans son lancats y que los que linguin ganas de comedia per forsa haurán de venir á víurer las nostras. Ja que hem de fer gastos, femlos ara que no tenim competidors y nos seràn mes agrebits, que no pas quant tothom torni y á la gent los sobreñ diversions.»

Y vostés pensan, ¿qué han de pensar? que está bén reflexionat y que val mès que obrin.

Donchs lo mateix que passa ab aixó, nos passa en totes las demés cosas y per aixó crèch que cap de vostés estraixará que UN TROS DE PAPER participi un poch de aquest estat general. Es massa forta sa influència pera que deixi de alcansarnos á nosaltres, que som de carn y os com qualsevol·la lector.

Lo nostre desitj es sortir ben promptament de aqueixa situació empalagosa, tant pera nosaltres com pera los que 'ns llegeixen; que ja estem cansats de trobar gent gratantse lo cap pensatiu y esclamant:

—¡Si que estem frescos!—X.

ROMANSO DE BORNI.

Sr. D. Còlera Morbo,
Malaltia estacional,
Assot, Despesé del Ganges,
Plaga, enfermetat regnant,
Còlich simple y espordàtic,
Casos que fan sospitar,
Terrible viatger y... etcetera,
Que forá no acabar may.
Sabrà, per si no ho sabia,
Que 'ns tè ja molt embasats,
Que estem de vosté hasta 'l coll,
Que 'ns surt pels ulls y pèl nas,
Que 'ns fa ja aquellas tres coses
Fins lo sentirne parlar,
Y que acabarà per fernos
Lo efecte dels jochs florals.
Ab aire de gata moixa
Y tot sent lo desmenjat,
Ja hi ha dos mesos y pico
Que vosté aqui 's va clavar,
Y aprofitant quatre escusas....
¡Que no están bê á certa edat!
Com: va menjarse un melò,
Tingué un disgust, prengué un bany,
No volgué cuidarse un còlich,
Ja estava molt delicat,
Y altres que per mansas callo,
Ha donat mes mals de cap
Que aquells remits del Diari
Van dà á la empresa del gas:
¿Qué n' ha de fer si 'ns agradan
Los tomàtechs y 'l ballar?
Pues sàpiga que jo en menjó;
Toqui 'l dos, si no 'l hi plau.
¿Qué per ventura nosaltres
Ens fiquem ab vosté may
Quant s' endràpà allá en la Meca
Com brescas als fills de Alà?
Donchs cùidis de casa sua,
Que prou feyna l' hi ha de dar.
Després, la seva conducta
Ha sigut la de un cobart.
¡Ab innocentes criatures,
Y ab donas! ¡gran mal s' en fa!
¿Per qué no busca camàlichs,
Directors de societats,
Buitxins, notaris, gent de upa,
Y gent de ànima de asfalt?
Aixó sòra pit; jau, maco!
¿Per qué no mata fiscais?
Y ab aquells tenia escusa,
Puig que las tres quartas parts
Diguerten: ting po á la toga
Y á la Lley: ja avisarán!
Però aixó sòra 'l de menos;
Que en aqueixa trista vall
Cadescú tè 'ls seus defectes
Y tots tenim que callar.
De lò que 'ns queixem nosaltres,
Lo que de test sortí 'ns fa,
Es que després de allotjarlo
Aqui dos mesos ben llargs,
Mantenintlo á pa y cuchillo
Sensa que l' hi costi un ral,
Y donarli serenatas
Y festas de barri y balls,
Y cremar llenya en las plassas,
Y encéndrer llums á molts sants,
Y no trencarli 'l respecte,
Massa se 'l ha respectat!
Ens trobem ab la mateixa
De sempre: avuy picarà!
Avuy n' hi ha catorce menos!
Aquesta aigua farà mal!

¡Sembla que 'ls budells me roncan!
¡Si vaig massa, si no vaig!
Vamos, com aquell jardí
Del carrer de la Ciutat,
Que sempre fa 'l mateix fastich;
Sens veure 'l decidit ja
A dir: ¿quànt m' en faig de casa?
Que demà marxo y tinc tart.
Aixó ja passa de gorra:
Es barret de capellà.
Si hasta ara hem fet los ulls grossos
Los clorem d' aquí endavant;
Pues vosté al últim faria
Com xicots ó enamorats,
Que 'ls en dònan com lo dit
Y ells s' en prenen com lo bras.
Ja estém tips de carn rostida,
De anà al llit d' hora ó jugar
A bascambrilla y al burro,
Per no rebrer la humitat.
Ja 'ns cansem de sentir música
D' aquella que fa Trabal,
Desitjem Norma y Lucia
Y Hugonots y Otello y Faust.
Los de fora s' impacientan
Y desitjan ja tornar,
Uns per falta de alicant,
Y altres per falta de gall.
Las ninetas jay! se migran,
No podent coquetejar,
Y las que tenen promés
Y 'l tenen lluny ¡quins afanys!
Las unes son á San Pere,
Los altres son á San Pau,
Y 'ls carinyos se refredan
Y alguns s' han encostipat,
Y quant lo amor s' encostipa
Ja l' hi pot anà al detràs,
Que no hi valen banys de camas,
Ni mostassas, ni suhar.
Sortim, pues, de aquet preu fet,
Créguim, vajissen aviat.
¡Si hasta á vosté l' hi te comple!
Repari 'ls que van tornant,
Y si 'l venhen aquí massa
Perdrà la forsa moral.
No cal pas que 's despedesca,
«Sans façón, sans compliments,»
«Sans ceremonie» que diuhen
Que son tres sans molt trempts,
Si vosté que fa tants casos
De nosaltres no 'n fa cas,
Li direm d' altra manera:
¡Miri que som catalans!
Pero si vosté 'ns escolta,
Y s' en va á sos patris llars,
A part del clàssich Te Deum
De nostras autoritats,
Jo prometo ferli un' auca
Y enviarnhi un exemplar,
Y menjarme un tomaquet.
Entre 'l bullit y 'l entrant,
Tot pensant: ni may que torni
La matura estacional!

BONAVENTURA GATELL.

LA MEVA MANÍA.

Á tothom agrada lo que es bo: aixó es ben cert, encara que no tenim tots lo mateix gust, y á mes que de gustos ningú n' ha escrit; y perque son diferents, tot se ven en la plassa. Anem al cas, y es la manía ó capritxo que tè cada hu per alguna cosa en particular. Ara veureu:

Conech una familia, composta dels avis, fill y nora, ab quatre angelets de Déu, dos noys y dos noyas, de tres,

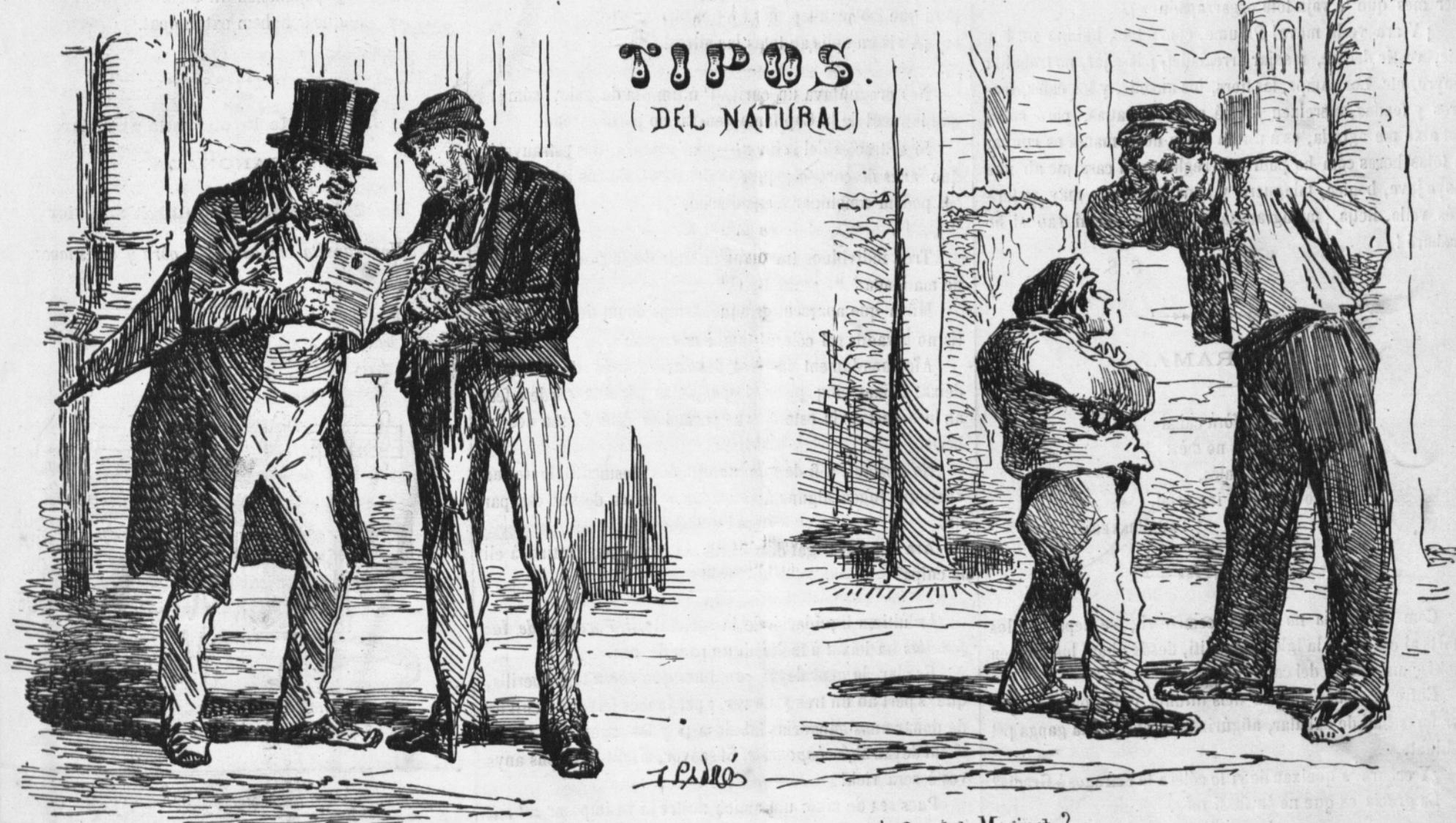
DIA 10 OCTUBRE — Gala con uniforme.

— Amigo Guevara, contempla la forma de mi chapeau.
— Y la del mio, Lopez. Uno por carta de mas, otro por carta de menos.

— A V. los años no le hacen mella, D. Cosme.
— El uniforme es el que no se resiente del tiempo. 40 años que
le mantengo y está tan nuevecito como el dia del natalicio de S.M.

T I P O S.
(DEL NATURAL)

Miri señor Esteva : avuy no mes 32. Ja l'hi tenim lo
peu al coll
— Y si ell s'hi torna y se revifa ?
— Aixis callo !

— ¡ Que tal Maginet ?
— No massa bé. Me trobo aixis ... un Chich mal fet.
— Ja fa temps que ho arrossegas .

Lit. Lalielle

cinch, set y nou anys. L' avi tè la mania pels gossos; sempre du à la butxaca de la levita algun rosegonet de pa, ó una conna de cansalada, ó bù un osset mal escurat, embolicadet ab un paper, pel primer gos que li fa festas. Ab qualsevol se barallaria si 'n toquessin un'al sèu devant. Així es que molts gossos ja 'l coneixen, y tan prompte com lo veuen se li penjan dels faldons, de manera que sempre los porta bruts y fets malbé de mossegadas y patadas.

La fal-lera de l' avia es per las dauradas papallonetes ó apagallums: al véuren una no sap qué ferse de alegria: los ulls li espurnejan; la collera li cau dels dits si està menjant, y se posa à cridar com una boja: «Ay noys! i una papallona! i alguna bona noticia! i no la toqueu! per Déu deixeu-la, que quant jo n' era xiqueta, ja ma mare 'm deya: «Mira, filleta del meu cor; las papallonas portan sort allà ahont surten; no 'n matis may cap, y deixat de brochs, no tingas por de res:» y dins de una capseta de plata ne guarda una pila com à reliquias. Fins digué l' altre dia, que si cada nit tot sopant fos tan ditxosa de véuren una, no tindria gens de por de agafà 'l cólera.

L' hereu l' ha pegada ab los gitans: sempre se li assegura que li han de robar alguna criatura. i N' ha sentit à dir tantas coses! Sap los cassos de la Esmeralda y del Trovador, y altres mil que li contaren quant era xicotet, y no pòt véurer cap gitano que no miri si tè tots los fills à casa, y no sap avenirse com es que lo Govern no 'ls desterra à tots à Filipinas, ó com no se los endú lo cólera. Febre li ve sols de sentirlos anomenar.

La jove tè la mania, com molts, de ser en extrem tafanera. De tot se cuya menor del seu. Del vehinat ne está massa enterada: sap qui viu à cada pis, quants son, quant sen fan, de ahont han vingut, de qué viuen, si estan gayre bù, si se avenen, y fins en quina hora se 'n van al llit, y en quina 's llevan. Y parlant sempre y escudrinyant, tè la sua casa que no pòt anar ni per riure. Sort que ara ab motiu de la estacional s' hi passarà una visita.

Lo noy gran tot lo dia al terrat fent estels y grúas, ab los llibres per allà en un racó.

Al petit res li agrada tant com fer bombollas de sabó y jugar à rodolins.

De las noyetas, la una passa lo temps vestint y despullant una nina de cartró, y l' altra tenint lo gat à la falda, ni per mes que 'n vaja tota esgarrapada.

i Y ara ve la meva! Plaume, com à tots, habitar un bon pis, vestir decent, menjar arregladet, passejar, no treballar gayre, etc. Los camps, las flors, los auells, y los cafés, teatros y fondas, mereixen també mas simpatias; però sobre tot això me agrada, es à dir, la meva dolsa mania es rumiar à totes horas com ho podria arreglar pera casarme ab una noya jove, bonica, falaguera y bona, però que may se tornés vella, lleixa, malagradosa y dolenta. i Qui sap si ho trobaré!

S. S.

EPÍGRAMA.

Aquet mòn fòra cabal
ab quatre coses no mès:
tenint salut y calés,
sent jove y sent inmortal.

PAU BUNYEGAS.

Com à Gracia no hi ha cementiri, se depositan los morts al costat de la iglesia, en siti, desde ahont los veuen moltissims vehins del carrer Major.

Entre la vista continua dels difunts y las oloretas que per forsa han de exhalar, asigúrintse vostés quina ganga pel vehinat.

Y encara 's queixan de si lo cólera fa estragos à Gracia? La gracia es que no 'n fassi mès.

En Vialelli havia vingut y se 'n ha hagut de tornar. Després han anat arribant altres companys seus, y tots

així que llegeixen las llistas de defuncions, giran quia dihen:

—No estich per músicas; que vaig depressa!

L' altre dia, es à dir: l' altra nit varen trobar un miñó amagat à deshora à sola un banch de un café. Li varen preguntar qué hi feya, y per mes que va rumiar, no va saber respondre, ni sap com dimontri havia anat à parar en aquell siti.

Com ara se creu poch en miracles, nos temem que à lo pobre xicot li fassin una mala partida.

Ara surtim ab que la gran campana fa bon pes, pero no fa bon só.

Vaja: anem per un altre.

Avans de estar ben cert de si serveix la campana de las horas, se ha fòs la dels quarts.

—A véurer si succehirà allò de lo pare encara no es nat y 'l fill salta pel terrat?

Aquesta campana de quarts pesa trenta quintás, segons diuhem.

—Qui la pogués fer sonar com las dels escolanets!

—May diria qui es à Madrid?

—Qui?

—Lo cólera.

—Cá! no ho cregui.

—Li dich que sí.

—No 's deixi enganyar. Aquí entre nosaltres, això que à Madrid ne diuhem cólera (sap lo qu' es?)... La enfermedat estacional.

Lo periódich *El Progresista Navarro*, que 's publica à Pamplona, fa grans elogis de UN TROS DE PAPER en son número del dia 11 del corrent.

Agrehim molt lo bon afecte que 'ns mostra lo il·lustrat colega, y procurarem mereixer las suas alabansas.

Lo panteon de la Plassa Reyal ja va à terra.

Aquesta es una de las cosas que recomenavam al cólera pera que no las respectés.

—Així cumplís ab totes las altres!

Nos preguntava un curiós l' úlitim dia de gala, com es que lo escut de la Capitanía general no porta corona.

Si se tractés del «*Paput*—¿qué mana?» nos estranyaria que anés descoronat; pero lo del escut, no 'ns interessa ni 'ns podem amohinar à estudiarlo.

Tres individuos tractavan de fujir de la presó lo dijous de matinada.

Mirin que anarsen en aquet temps de un dels pochs sistis no invadits pel cólera (també es capritxo!)

Afortunadament la Providència, després de haverlos deixat baixar cinc pisos, despenjantse per una cordeta feta ab lo espant de la estora, va permetre que fossen descuberts.

No obstant, à fi de que no quedés desmentit lo refran «dels que fugen alguns n' escapan», ne va deixar escapar un.

Ara si aquest gat dels frares se mort, (no 'n tindrà ell la culpa?)

La última liquidació de la societat *El Porvenir de las familias* ha deixat à molts ab un pam de nas.

Es clar, la gent deya: «un diner que corra tants perills, que 's pert ab un tres y no res, y per lo mès frívol descuit ha de donar unas ganancias fabulosas;» y los agents de la societat deyan al fer imponent: Si senyor, sí, dintre pochs anys vosté serà rich!

Pues res de això: un amich nostre hi va imposar set mil rals, y ¿quànt dirian que l' hi han guanyat en set anys? ¡Esgarrifintse! cent quaranta rals. ¡Quin porvenir mès magre!!!

—Després dirán que un hom no 's mori del cólera!

SÍMILS.

—En qué se semblan los versos mès petits à los quadríodos mès grossos?

—En que tenen quatre peus.

—En qué se semblan las montanyas à los fusters?

—En que tenen serras.

—En qué se semblan las taules de menjar à los relojes

—En que 's paran.

—En qué se sembla una lletra de cambi à los regalos

—En que s' accepta.

—En qué se semblan los artillers à las manxiulas?

—En que tiran.

—En qué se sembla una alsina à un calendari?

—En que porta galas.

CHARADA.

De lo que ma prima dòna també 'n saben fe 'ls xicots, y en la *Saffo* habem vist tots tirà avall *prima y segona*.

Segona y tercera se diu

à qui guarda bù 'ls dinés, y enfada que es un excés quant dintre casa fa niu.

L' oli de olor que 's posaba, destapat deixà don Pera; li vaig dir *tercera y primera*, ho va fe y ja no se esbrava. Un tros de tela quadrada, fet de ma *prima y segona* es prou, si à son temps se dòna, per conquistà una criada.

Y à mon tot, fora algun gat, que si per cas serà moro, ja podem ben dir à coro que l' habem exterminat.

Solució de la charada anterior.

CANONADA.

Solució del geroglific anterior.

Una capseta blanca que s' obra y no 's tanca.

GEROGLÍFICH.

La solució 's darà en lo número que vé.

Ara dissimulin.

E. R. — Casimiro Miralles.